

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında Yayımlanan Makalelerin İncelenmesi

Examination of the Articles Published in Educational Supervision in Turkey

Yeliz ÖZKAN HİDİROĞLU , Matematik Öğretmeni, MEB, yelizozkan09@gmail.com

Özkan Hıdıroğlu, Y. (2020). Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında Yayımlanan Makalelerin İncelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 1-22.

Geliş tarihi: 01.01.2020

Kabul tarihi: 08.04.2020

Yayımlanma tarihi: 30.06.2020

Öz. Eğitim denetimi alanında yapılan çalışmaların incelenmesi, bu alana ilişkin son dönemdeki eğilimlerin ortaya konulması açısından önemlidir. Bu çalışmada, 2019’da Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)’de taranan 49 adet farklı eğitim bilimleri dergisinin 2013-2019 yılları arasındaki yayınları incelenmiş ve 26 eğitim bilimleri dergisinde eğitim denetimiyle ilgili 61 makaleyle karşılaşmıştır. Bu makaleler yayınlandığı yıl, yazarlarının çalıştıkları kurum, makalenin yayın dili, yazar sayısı, üzerinde çalışılan grup, yöntem, denetim konuları, çalışmanın türü, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemine göre incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler, betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Eğitim denetimiyle ilgili en çok makalenin 2014 yılında çıktığı, iki yazarlı makalelerin daha çok olduğu, en çok denetmenlerle çalışıldığı, nitel araştırma yapıldığı, örneklem grubu olarak 0-100 arasında sayıdaki kişilerin tercih edildiği, görüşme formunun kullanıldığı ve içerik analizinin yapıldığı elde edilen sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim denetimi, Eğitim araştırmaları, Doküman incelemesi.

Abstract. The investigation of studies conducted in the field of educational supervision is important in terms of revealing the recent trends in this area. In this research, publications between 2013 and 2019 in the 49 journals of educational sciences, which were screened at ULAKBİM in 2019, were examined; 26 journals in educational sciences, 61 articles related to educational supervision were encountered. These articles were analysed according to the year they were published, the institution their authors were working in, the language of the article, the number of authors, study groups, methods, supervision subjects, types of study, sample size, data collection tools, data analysis methods. The data obtained by the document analysis of the qualitative research methods were subjected to descriptive and content analysis. According to the results of the study, it was seen that most articles about educational supervision were published in the year 2014; the number of journal articles with two authors are more than the others; most of the studies were carried out with supervisors; qualitative researches were done more often; as for sample size, the number of participants varied between 0-100, the most frequently used data collection tools were interview forms; the most common data analysis method was content analysis.

Keywords: Educational supervision, Education researches, Document review.

Extended Abstract

Introduction. Today, a great deal of scientific information emerges together with the changing and developing environmental conditions. One of the data sources presenting such scientific information is scientific journals. The journals enabling the revelation of the scientific knowledge not only allow for an opportunity to introduce the knowledge and research interests that are needed nowadays but also provide a critical point of view for the researches regarding the studies conducted while offering suggestions for various situations. In the scientific journals, articles in a variety of different fields are published. Among these publications, it is unlikely for educational policymakers, teachers, researchers to carry out a holistic evaluation related to their needs (Çiltaş et al., 2012), or this may take a long time. It is difficult to create a holistic view related to some certain situations like in which years the researchers focus on which research subjects, in which topics the researchers fall short, which research methods, data collection tools and data analysis methods are preferred more or which ones of them are never used. Thanks to such kinds of studies, in a very short time researchers are able to reach the sources and important knowledge related to the fields they are interested in (Cavas et al., 2012). As in every field, the supervision system also changes depending on the changing and developing world conditions. In recent years, binding legislative regulations have been made in Turkey and it is seen that the aims and functions of the supervision have been tried to be reformed (Bilir, 2013). It is of critical importance to monitor and evaluate these kinds of changes in the supervision system. These monitoring and evaluation studies are possible through research and development activities (Yılmaz, Altun, Uygun ve Hoşgörür, 2016). It is expected that an investigation into the articles published in recent years on the supervision will provide important information in order to observe how the supervision system has changed. In this study conducted with the aim of evaluating the articles on educational supervision carried out between 2013 and 2019 published in the journals scanned in ULAKBİM in 2019, the articles were examined according to the publication years, institutions of the authors, publication language, the number of authors, sample of the studies, method, areas of supervision, type of the study, the size of the sample, data collection tool, data analysis method.

Method. The research was a qualitative research and the data were collected through a document review. In this study, 61 articles related to educational supervision in 49 educational sciences journals scanned in ULAKBİM in 2019 were examined. As the data collection tool, "Publication Classification Form" developed by Sözbilir, Kutu and Yaşar (2012) was used in the study. This form was adapted to examine the articles related to educational supervision. The articles related to educational supervision were analyzed according to the years of the studies, the number of the authors, the institutions of the authors, the publication language of the articles, the type of the study, the research topic of the study, the method, the study sample, the size of the sample, the data collection tool and the data analysis method. The codes obtained from the articles examined in the research were coded separately by two researchers, and the inter-rater reliability studies were performed by comparing the codes. Inter-rater reliability was found to be 91% and the coding was considered as reliable.

Results and Discussion. The most number of articles on educational supervision was published in the year 2014, while the least number was in 2019. When the distribution of the articles by years is examined, it is seen that there is not a gradual increase or decrease according to the years. It can also be observed that the authors working in Ministry of National Education have the most publications related to educational supervision. The underlying reason for this finding may be because of the teachers or supervisors having their master's and doctoral degree. When the distribution of the studies according to the languages of the publications is examined, it is seen that the majority of the studies were written in Turkish. The reason for this may be the fact that most of the journals on educational sciences in Turkey require the full text to be written in Turkish. Articles with two authors at most were encountered in the articles examined. This is thought to be caused by the fact that

students getting their master's or doctoral degrees conduct their studies together with their supervisors. In the studies on educational supervision that are examined, the studies were conducted with supervisors most, then secondly with teachers and least with students. When the distribution of the articles according to the research methods is examined, the majority of the articles used the qualitative research methods and this is followed by the quantitative and mixed method articles respectively. This may arise from the reason that qualitative studies that provide more in depth analyses are started to be preferred more in the studies conducted in Turkey and abroad. When we look at the distribution of the articles according to their research topics, it is seen that studies were conducted most on the opinions about supervision and supervisor. The examination of articles according to the aims of the studies reveals that studies carried out mostly to determine the situation are encountered. This finding may be related to the demand to determine the current situation and make planning accordingly or take necessary precautions. In the studies on educational supervision, the number of participants ranged between 0-100 at most. As the data collection tool, interview questions/forms were preferred most and this was followed by scale/questionnaire and documents respectively. In accordance with this, it can be stated that the authors of the studies examined used qualitative data collection techniques more. In parallel with this finding, in these studies investigated, it was found that content analysis was mostly used as the data analysis method. Organizations, the systems of supervision in the organization, the roles and responsibilities of the supervisors change over time. It is of critical importance to know the effects of these changes and to take necessary precautions in this direction. Researchers can be supported to conduct studies on educational supervision. Researchers should also be encouraged to carry out studies with mixed-method using both qualitative methods that provide in-depth information and quantitative methods that enable generalizations. Research subject trends in SSCI journals published abroad on educational supervision can be determined by the researchers and compared to the topics in educational supervision in Turkey. With recent changes in the supervision system, researchers can identify newly emerging situations, identify problems, and even suggest new models or changes. The researchers are advised to check the validity and reliability of the data collection tools they use and, if necessary, to make arrangements in this regard and prepare and/or use more appropriate data collection tools.

Giriş

Eğitimde ve okul sisteminde denetimin gerekliliğine ve önemine olan inanç pek çok yazar tarafından vurgulanmakta ve özellikle sınıf içi denetimin eğitimde kaçınılmaz olduğuna değinilmektedir (Aydın, 2016). Okul sistemi; açıklık, kapalılık, sinerji, yenilikçilik ve diğer özellikleri açısından farklılıklar göstermektedir (Aydın, 2016). Bir başka deyişle her okulun kendine özgü bir iklimi vardır. Bu iklim, kimi zaman örgütleri entropiye yani çöküşe götürebilir. Sistemler denetimsiz kaldıklarında durağanlık, düzensizlik, kapalılık ve yalnızlığa bürünüp güç kaybetmektedirler (Kimbrough ve Burkett, 1990). Bu nedenle denetimi gerekli kılan ilk neden; örgütlerin güç kaybetmesine neden olan entropiyi önlemektir. İkinci neden kurumların kaynakları nasıl kullandığını belirlemektir. Okulların amaçlarına ulaşmaları için ellerindeki kaynakları en iyi şekilde kullanmaları gereklidir. Örgütlerin amaçlarına ulaşma derecesi, sahip oldukları kaynakları kullanabilmelerine bağlıdır. Bu nedenle kurumun çalışmalarının gözetim ve denetim altında tutulması, kaynakların kullanım durumlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda kaynak kullanımının izlenmesi ve verimliliği arttıracak önlemler alınması önemlidir (Taymaz, 2011). Denetimi gerekli kılan bir başka neden ise denetim ilk ortaya çıktığında yapıldığı gibi kontrol amaçlı değil, geliştirme odaklı bir işlevi amaç edinmesi ve bunu örgüte yansıtmasıdır (Aydın, 2016). Denetimi gerekli kılan tüm bu nedenler incelendiğinde denetimin örgütlerin gelişmesine ve iyileşmesine yardım eden bir süreç olduğu görülmektedir (Glickman, Gordon ve Ross-Gordon, 2004; Sullivan ve Glanz, 2004; Thomas, 2005; Tok, 2013).

Eğitimde denetim konusunda yurt içinde yapılan çalışmalara bakıldığında 1990lı yıllarda genellikle denetimde yapılan ve yapılması gerekenler arasındaki farkların, denetmenlerin rehberlik rollerinin ve yapılan denetimlerin çağdaş denetim anlayışına uyup uymadığının incelendiği görülmektedir (Açıkgöz, 1990; Atay, 1996; Bilir, 1991; Cerit, 1996; Gökyer, 1997; Karakaya, 1988; Yavuz, 1995). 2000li yıllarda ise denetim ve denetmen sisteminin yapılması, iş yükleri, özlük hakları ve hizmetiçi eğitim yetersizliği gibi denetmenlere ve denetim sistemine ilişkin sorunların (Akbaba ve Memişoğlu, 2010; Akkaş ve Şahin, 2015; Bilgin Aksu ve Mulla, 2009; Kayıkcı, 2004; Korkmaz ve Özdoğan, 2005; Olivia ve Pawlas, 2001; Öz ve Yalçınkaya, 2013; Şahin, Çek ve Zeytin, 2011; Tok, 2013) ve iş doyumları, duygusal zeka, tükenmişlik ve örgütsel bağlılıkların (Altun ve Memişoğlu, 2010; Sarpkaya, 2004; Şahin, Aydoğdu ve Yoldaş, 2011) incelendiği görülmektedir.

Denetim sistemi, değişen ve gelişen dünya koşullarına göre değişiklikler göstermektedir. Türkiye’de son yıllarda eğitim denetimi sistemi ile ilgili bağlayıcı yasal düzenlemeler yapılmakta; denetimin amaç ve işlevlerinin yeniden biçimlendirilmeye çalışıldığı görülmektedir (Bilir, 2013). Denetimin sistemindeki bu tür değişikliklerin izlenmesi ve değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu izleme ve değerlendirme çalışmaları da yine araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile mümkündür (Yılmaz, Altun, Uygun ve Hoşgörür, 2016).

Günümüzde değişen ve gelişen çevre şartlarıyla birlikte pek çok bilimsel bilgi ortaya çıkmaktadır. Bu bilimsel bilgileri ortaya koyan veri kaynaklarından biri de bilimsel dergilerdir. Bilimsel bilgilerin paylaşılmasını sağlayan dergiler; hem günümüzde ihtiyaç duyulan bilgi ve çalışma alanlarının ortaya koyulmasına fırsat vermekte, hem araştırmacılara yapılan çalışmalara yönelik eleştirel bir bakış açısı sağlamakta hem de çeşitli durumlara ilişkin öneriler ortaya koymaktadır. Ulutaş ve Ubuz (2008) var olan durumu ortaya koyarak, gelecekteki eğilimleri belirleyebilmek için akademik dergilerdeki makalelerin sistemli olarak sınıflandırılıp değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedirler. Bilimsel dergilerdeki makalelerin incelenmesiyle ortaya çıkarılan sonuçlar; sonraki araştırmalar için temel oluşturmakta, belirlenecek politikaları etkilemekte ve uygulamaları şekillendirmektedir (Yeşilpınar Uyar, 2017). Bu tür incelemeler bilimsel yayınlar hakkında veri sunmakta ve araştırılması gereken yönlerin belirlenmesi adına belirgin bulgular ortaya koymaktadır (Arık ve Türkmen, 2009). Bu

doğrultuda son yıllarda bilimsel yayın yapan dergilerdeki makalelerin ya da belirli alanlardaki tezlerin incelendiği çalışmaların sayısında artış olduğu görülmektedir (Karadağ, 2009).

Bilimsel araştırmaların sistematik olarak incelendiği çalışmalar, araştırmaların kalitesinin artması konusunda yol gösterici olmaktadır (Yeşilpınar Uyar, 2017). Eğitim alanında araştırmaların yayınlandığı en kalıcı ve temel yayın organlarından biri de hakemli eğitim dergileridir. Hakemli eğitim dergileri geçmişten günümüze eğitim ve öğretime birçok katkı sağlamıştır ve katkı sağlamaya devam etmektedir. Alanda birçok yazar tarafından birbirlerinden bağımsız aynı ya da farklı konularda çok sayıda makale yayınlanmaktadır. Bu kadar yayın arasından eğitim politikacıları, öğretmenler, diğer eğitimciler kendi ihtiyaçları doğrultusunda bütüncül bir yaklaşımla bakıp değerlendirme yapamayabilirler (Çiltaş, Güler ve Sözbilir, 2012) veya bu çok zaman alabilir. Araştırmacıların hangi konulara hangi yıllarda ağırlık verdiği; hangi konulardaki araştırmaların yetersiz kaldığı; hangi araştırma yöntemlerinin, veri toplama araçlarının, veri analiz yöntemlerinin daha çok tercih edildiği veya hangilerinin hiç kullanılmadığı gibi durumlara ilişkin bütüncül bir bakış açısı oluşturmak zordur. Son dönemde araştırmacılara önemli veriler sunan derleme, meta-analiz, dergi analizi gibi çalışmaların yapılmaya başlandığı görülmektedir. Bu tür çalışmalar sayesinde araştırmacılar kısa sürede ilgilendikleri alanlara yönelik kaynaklara ve önemli bilgilere ulaşabilmektedir (Cavas, Cavas, Ozdem, Rannikmae ve Ertepinar, 2012).

Eğitim alanındaki bilimsel dergilerdeki makaleler incelendiğinde bu makalelerin alan eğitimi ve eğitim bilimleri olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Eğitim bilimleri alanında alanyazın taramasını bir başka ifadeyle; belli bir konuya, dergiye ya da alana yönelik derlemelerin yapıldığı yurt içindeki çalışmalar incelendiğinde pek çok çalışmayla (Akyol ve Yavuzkurt, 2016; Aydın ve Uysal, 2014; Erdem, 2011; Erol ve Tüzel, 2015; Eskici ve Çayak, 2017; Gökteş, Hasançebi, Varışoğlu, Akçay, Bayrak, Baran ve Sözbilir, 2012; Hüseyinbaş, Çalap ve Kurnaz, 2018; Şenyurt ve Özer Özkan, 2017; Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın, 2014; Yavuz ve Gülmez, 2016; Yeşilpınar Uyar, 2017; Yılmaz, Altun, Uygun ve Hoşgörür, 2016) karşılaşmıştır. Bu çalışmalardan sadece beş tanesi eğitim denetimi ile ilgilidir. Yılmaz ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında, 2000-2015 yılları arasında Türkiye’de yayımlanmış eğitim denetimiyle ilgili makaleler Özen ve Hendekçi (2016)’nin çalışmasında da 2005-2015 yılları arasında yapılan makale ve tezler incelenmiştir. Kaya, Yazıcı, Develi ve Hoşgörür (2014); Ergün, Receptoğlu, Küçük ve Oğuz (2014) ile Akyol ve Yavuzkurt (2016)’nin çalışmalarında ise eğitim denetimiyle ilgili yapılmış olan lisansüstü tezler incelenmiştir.

Denetim ile ilgili yayımlanan makalelerin son yıllardaki durumunun incelenmesinin, denetim sisteminin nasıl bir değişim gösterdiğini gözlemek adına önemli bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir. Alfonso ve Firth (1990) araştırma eksikliğinden dolayı ve denetimin tanım ve amaçları konusunda devam eden görüş ayrılıkları sebebiyle denetim ile ilgili yapılan çalışmalara yeterince odaklanılmadığını belirtmektedir. Benzer bir biçimde Açıkalin (1977) da Türk eğitim sisteminde örgüt yönünden yeterince kavramsallaştırılmayan kavramların başında, denetimin yani değerlendirmenin geldiğini söylemektedir. Bu durumun en belirgin kanıtı olarak, eğitim sistemi içerisinde en az gelişme gösteren birimin denetim olduğunu belirtmektedir. Ayrıca denetim, çok yönlü ve karmaşık bir süreçtir. Öğretim süreç ve tekniklerinin değişmesi, sosyal ve ekonomik gereksinimlerin farklılaşması durumu eğitimde yenilikleri zorunlu kılmaktadır. Gelişim ve değişim sürekli olduğu için yapılan çalışmalar sık sık kontrol edilmeli ve güncellenmelidir (Taymaz, 2011).

Eğitim sistemi değişiklikler geçirirken, denetim sisteminde de değişikliklerin ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bu değişikliklerin denetime yönelik çalışmaları hangi yönden ve nasıl etkilediğini belirlemenin önemli olduğu söylenebilir. Bu anlamda denetim ile ilgili yapılan çalışmaları belirleyip, çeşitli kategoriler doğrultusunda incelemenin ve bu sayede Türkiye’de eğitim denetiminin son yedi yıldaki durumuna ilişkin fikirler ortaya koymanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, eğitim denetimine ilişkin bilimsel yayınların sistemli olarak incelendiği sınırlı sayıda

çalışmayla karşılaşılmıştır. Son yıllardaki eğitim denetimi alanına ilişkin fikirler vermesi açısından çalışmanın, alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu ihtiyaçtan dolayı araştırmada 2013-2019 yılları arasındaki TR Dizin Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)'nde taranan dergilerdeki eğitim denetimine ilişkin 61 adet makale incelenmiştir. Araştırmada ULAKBİM'de taranan dergilerdeki makalelere yer verilmesinin birkaç nedeni bulunmaktadır. Bu nedenlerin ilki, ULAKBİM'de taranan dergilerin ulusal ve uluslararası eğitim alanlarında, eğitim kurumlarındaki teknolojiyi iyileştirmek, eğitim kalitesini yükseltmek ve eğitimin yaygınlığını ve erişilebilirliğini artırmak amacıyla bilişim teknoloji araçlarının etkin kullanımı için yazılım, içerik, bilgi erişim modelleri, altyapı ve sistemlerin geliştirilmesi ve uygulanması amacıyla yayınlar yapıyor olmasıdır. İkincisi en az iki hakem sürecinden geçen makalelerin, gerekli dönüt ve düzeltmeler sonrasında hakemlerin de yayına uygun bulması durumunda yayınlanmasıdır. Bu çalışma ile son yıllardaki eğitim denetimiyle ilgili makalelerdeki eğilim belirlenmek istenmiştir. 2019'da ULAKBİM'de taranan dergilerdeki 2013-2019 yılları arasında yapılan eğitim denetimi makalelerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmadaki problem cümlesi "Türkiye'de Eğitim denetimi alanında yayımlanan makaleler; yıllara, yazarlarının çalıştıkları kurumlara, yayın dillerine, yazar sayısına, çalışılan gruba, yöntemlerine, konularına, makalelerin türüne, çalışılan grubun örneklem büyüklüğüne, veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?" şeklindedir.

Yöntem

Araştırmanın modeli

Araştırma nitel bir araştırma olup, doküman incelemesi çalışmasıdır. Doküman incelemesi sadece kendi başına ya da gözlem ve görüşmeyle birlikte kullanılan bilgi toplama yöntemidir. Toplanan bilgiler gözlem notları, görüşme kayıtları, resimler, diğer grafik sunumlar (çizimler, tablolar vb.) ve dokümanlar olabilmektedir (Yıldırım, 1999). Bu çalışmada 2019 yılında ULAKBİM'de taranan 49 eğitim bilimleri dergisindeki eğitim denetimi ile ilgili 61 makale incelenmiştir.

Veri kaynağı

Veri kaynağı 2019 yılında TR Dizin (ULAKBİM) Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı Dergi Listesinde bulunan, eğitim bilimleri alanındaki toplam 49 dergidir. Bu dergilerdeki 2013-2019 yılları arasındaki sayılar incelenmiş ve eğitim denetimi ile ilgili 61 makale ile karşılaşılmıştır. Bu dergiler ve söz konusu makalelerin yer aldığı sayıları aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Çalışmada incelenen yayınlar

Dergi İsmi	Sayı	Dergi İsmi	Cilt/Sayı
1)Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	-	26)Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi	C21/S1 C22/S4 C23/S4 C24/S4 C25/S5 C26/S2
2)Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi	C8/S15	27)Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	C19/S1 C19/S4 C20/S2 C20/S3 C22/S1 C24/S4 C6/S1 C10/S2
3)Anadolu Journal of Education Sciences	-	28)Kuramsal Eğitimbilim Dergisi	C1/S31 C1/S49
4)Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi	-	29)Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C9/S2 C10/S3 C12/S2 C13/S1 C43/S199 C43/S199 C43/S197 C43/S197 C44/S201 C44/S203 C45/S209
5)Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi	-	30)Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	-
6)Araştırma Temelli Etkinlik Dergisi	-	31)Milli Eğitim Dergisi	-
7)Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C3/S1	32)Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi	-
8)Başkent University Journal of Education	-	33)Novitas Royal	-
9)Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C46/S2	34)Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C36/S1
10)Değerler Eğitimi Dergisi	-	35)Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi	C4/S2
11)Ege Eğitim Dergisi	C12/S2	36)Review of International Geographical Education Online	-
12)Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama	-	37)Sakarya University Journal of Education	-
13)Eğitim ve Bilim Dergisi	C39/S174 C42/S192	38)Spor Bilimleri Dergisi: Hacettepe Üniversitesi	-
14)Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama	C6/S11 C6/S12	39)Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi	-
15)Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi	C3/S2	40)Spormetre Dergisi	-
16)Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C18/S1	41)Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C4/S1 C6/S2
17)Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi	C37/S1	42)Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi	-
18)Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Cözel/S14 C29/S3	43)Türk Spor ve Egzersiz Dergisi	-
19)Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	-	44)Turkish History Educational Journal	-
20)İlköğretim Online	C12/S2 C13/S4 C15/S4 C16/S1 C16/S2 C17/S1 C17/S4 C17/S4	45)Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	-
21)İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C14/S3 C15/S2 C17/S2	46)Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi	-
22)International Journal of Assessment Tools in Education	-	47)Yaşadıkça Eğitim Dergisi	C30/S1 C30/S2
23)International Journal of Early Childhood Special Education	-	48)Yükseköğretim ve Bilim Dergisi	-
24)IOJET	C2/S1	49)Yüzüncüyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	C14
25)Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi	C6/S2		

(Cilt:C, Sayı:S olarak belirtilmiştir.)

Tablo 1’de 2019 yılında TÜBİTAK ULAKBİM’de taranan dergilere ve bu dergilerde eğitim denetimiyle ilgili makalelerin bulunduğu dergi cilt ve sayı numaralarına yer verilmiştir.

Veri toplama süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak Sözbilir, Kutu ve Yaşar (2012) tarafından geliştirilen “Yayın Sınıflama Formu” kullanılmıştır (bkz. Şekil 1). Bu form eğitim denetimi ile ilgili makaleleri incelemek amacıyla uyarlanmıştır. Eğitim denetimi ile ilgili makaleler araştırmaların yıllara göre dağılımı, yazar sayısı, yazarların çalıştıkları kurumlar, makalelerin yayın dili, çalışmanın türü, makalenin konusu, yöntemi, çalışma grubu, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemine göre incelenmiştir.

A. MAKALENİN KÜNYESİ		
Makalenin Adı:		
Yazarlar:		
Yayınlandığı Dergi/Yıl/Cilt/Sayı:		
B. MAKALENİN KONUSU:		
C. ARAŞTIRMA DESENİ / MAKALENİN YÖNTEMİ		
1. NİCEL	2. NİTEL	3. KARMA

Şekil 1. Yayın sınıflama formundan bir kesit

Verilerin analizi

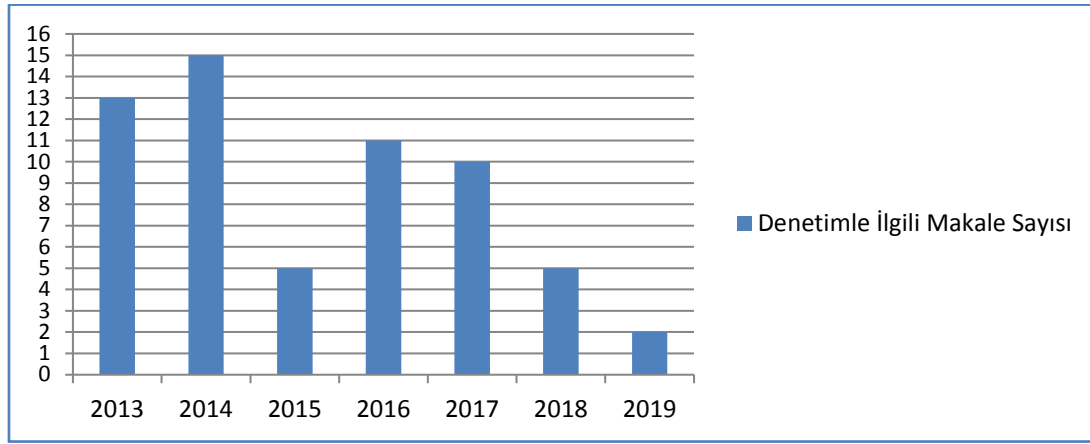
Verilerin analizinde betimsel analizden ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenip, yorumlanmaktadır. İçerik analizinde toplanan verileri açıklayacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmak hedeflenmektedir. İçerik analizinde, betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler daha derin bir işleme tabi tutulmaktadır ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen birçok kavram ve tema bu analiz sonucu ortaya koyulabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmaların yıllara göre dağılımı, yazar sayısı, yazarların çalıştıkları kurumlar, makalelerin yayın dili, çalışmanın türü, yöntemi, çalışma grubu, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemine ilişkin verilerde betimsel analiz; makalenin konusunda ise içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz için yapılan adımlar dört aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; (1) betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, (2) tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, (3) bulguların tanımlanması, (4) bulguların yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışmada, “Makalelerin konularına göre dağılımı nasıldır?” alt problemine cevap vermek amacıyla makalelerin konularının belirlenmesinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde dikkate alınan süreç yedi aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; (1) verilerin kodlanması (2) geçici kategorilerin belirlenmesi, (3) kodların kategorilere uygun hale getirilmesi, (4) geçici kategorilerin kesin hale getirilmesi, (5) kategorilerin genel özelliklerinin belirlenmesi, (6) kategorilerin arasındaki farklılıkların belirlenmesi, (7) araştırmanın amacı ve elde edilen kod ve kategoriler doğrultusunda bulguların organize edilmesi şeklindedir (Hıdıroğlu ve Özkan Hıdıroğlu, 2017). Araştırma; eğitim yönetimi alanında çalışan bir araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Ham veriler araştırmacı ve eğitim yönetimi ve denetimi alanında uzman bir bağımsız araştırmacı tarafından farklı zamanlarda analiz edilmiştir. Verilerin kodlanması aşamasında veriler defalarca okunarak kodlar belirlenmiştir. Bu analizde kendi içerisinde anlamlı bir bütün oluşturan kodlar ve bu kodlar bir araya getirilerek kategoriler oluşturulmuştur. Veri kaynaklarına ulaşılmış, elde edilen veriler belli değişkenleri dikkate alarak ayrı ayrı kodlanmış, kodlamaları karşılaştırarak kodlayıcılar arası güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanırken; Miles ve Huberman’ın (1994) formülü “Güvenirlik = $\frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$ ” kullanılmıştır. İki araştırmacı tarafından ayrı ayrı yapılan kodlama sonucunda, 61 makaleden 57 tanesinin konusu hakkında görüş birliği oluşmuştur. Uyum göstermeyen dört kod için araştırmacılar, yapılan tartışmalar sonucunda görüş birliğine varmıştır.

Elde edilen son kodlar üçüncü bir alan uzmanıyla tartışılarak onaylanmıştır. Yapılan hesaplamaların sonucunun %70'in üzerinde çıkması kodlayıcılar arası güvenilir bir kodlamanın olduğunu gösterir. Bu çalışmada kodlayıcılar arası güvenilirlik %93 bulunmuş ve kodlama güvenilir kabul edilmiştir.

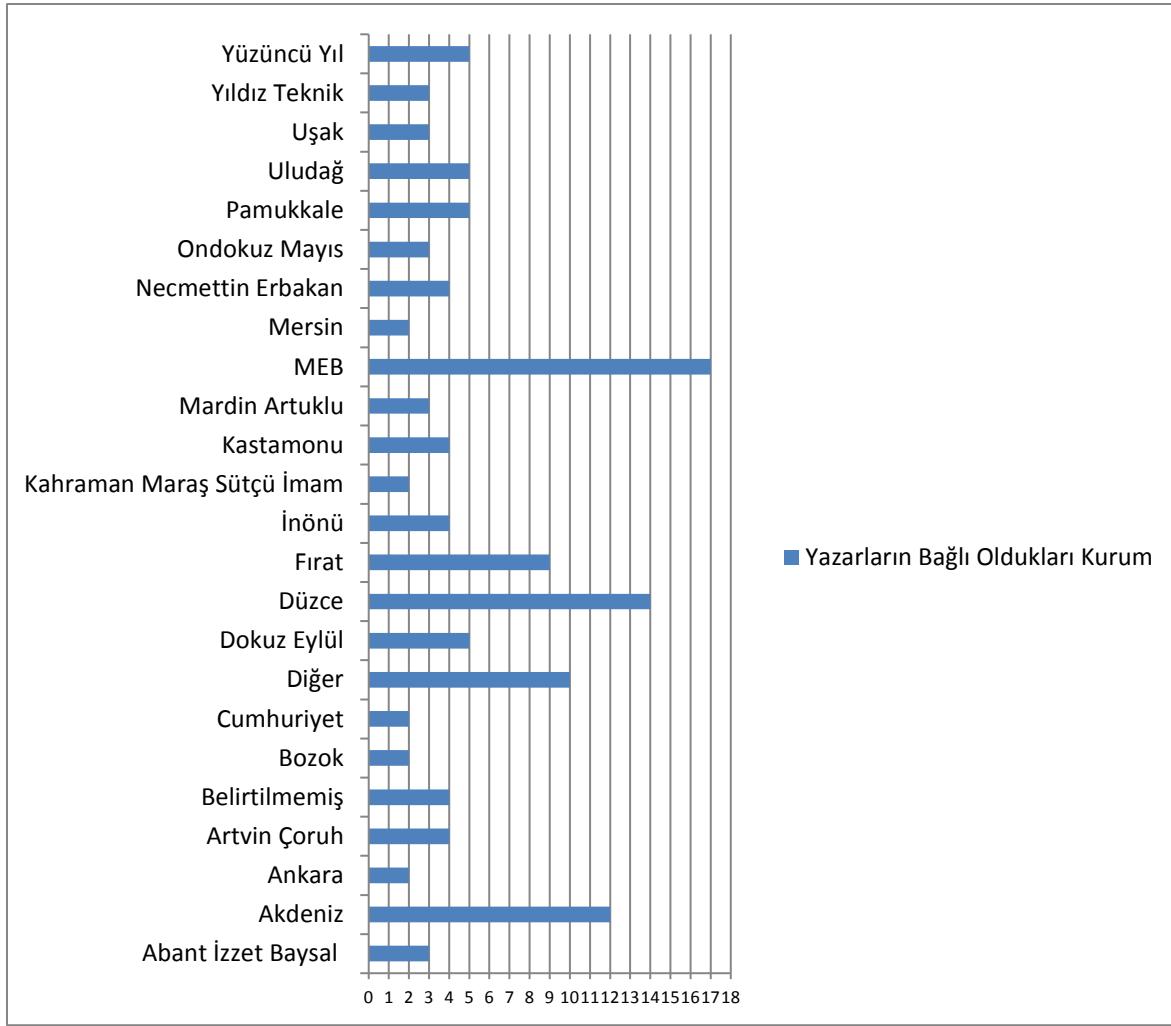
Bulgular

Çalışmada TR Dizinde (ULAKBİM) 2019 yılında taranan eğitim bilimleri dergilerinde eğitim denetimi ile ilgili makaleler belirlenen kategoriler doğrultusunda analiz edilmiş ve araştırmanın bulguları tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Grafik 1'de ilgili dergilerdeki eğitim denetimiyle ilgili makale sayılarının yıllara göre dağılımına yer verilmektedir.

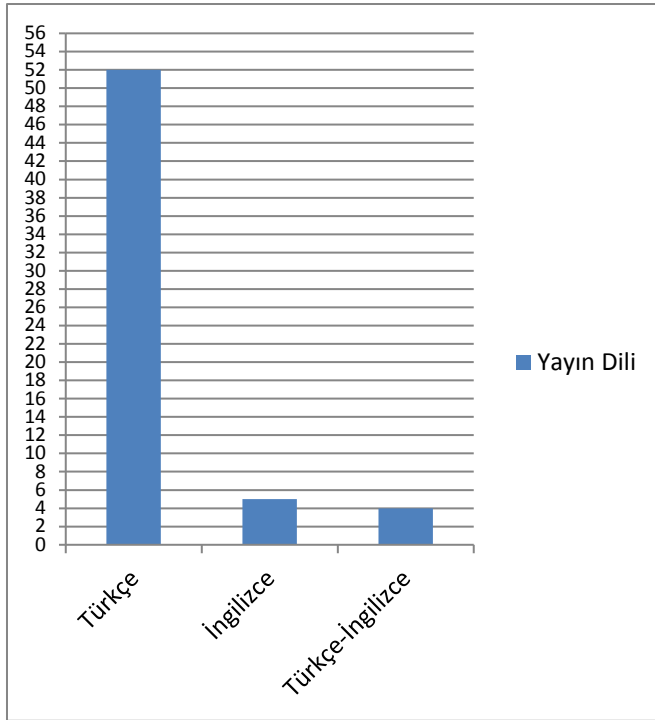
Şekil 2. Denetimle ilgili makale sayısının yıllara göre dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, eğitim denetimiyle ilgili makaleler en çok 2014 yılında ($n=15$), en az ise 2019 yılında ($n=2$) yayımlanmıştır. 2019 yılında eğitim denetimi ile ilgili makalelerin azlığı dikkat çekmektedir. Eğitim denetimiyle ilgili makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde yıllara göre düzenli bir artış ya da azalış olmadığı görülmektedir. Özellikle 2013 ve 2014 yıllarında eğitim denetimiyle ilgili makale sayısının diğer yıllara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Grafik 2'de eğitim denetimiyle ilgili yapılan makalelerin yazarlarının çalıştıkları kurumlara göre dağılımına yer verilmektedir.

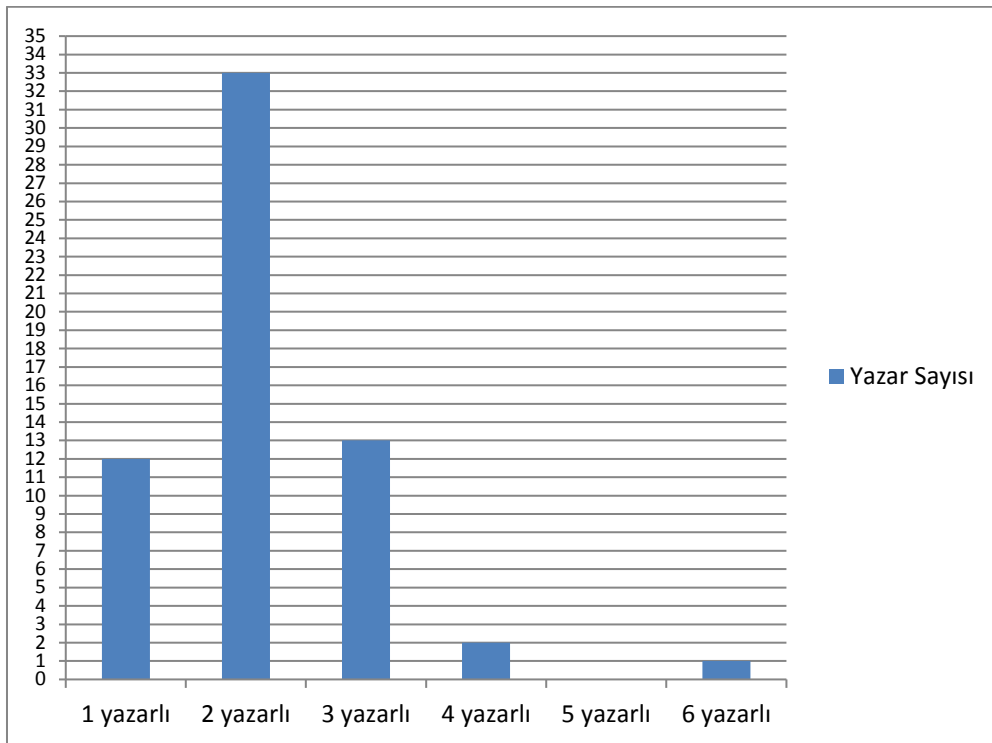
Şekil 3. Yazarların çalıştıkları kurumlara göre dağılımı

Şekil 3 incelendiğinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda çalışanların eğitim denetimiyle ilgili en fazla yayın yapan yazarlar olduğu görülmektedir. Düzce Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi ise eğitim denetimiyle ilgili en fazla yayın yapan yazarların bağlı olduğu kurumlardır. “Diğer” olarak belirtilen kısım ise eğitim denetimiyle ilgili bir adet yayın yapan yazarların bağlı olduğu üniversitelerdir. Bu üniversiteler alfabetik olarak belirtilecek olursa Anadolu Üniversitesi ($n=1$), Başkent Üniversitesi ($n=1$), Ege Üniversitesi ($n=1$), Gaziantep Üniversitesi ($n=1$), Georgia State University ($n=1$), Harran Üniversitesi ($n=1$), Hacettepe Üniversitesi ($n=1$), Kırklareli Üniversitesi ($n=1$), Erzincan Üniversitesi ($n=1$), Mustafa Kemal Üniversitesi ($n=1$), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ($n=1$), Zirve Üniversitesi ($n=1$). Dört yazarın ise bağlı olduğu kurum belirtilmemiştir. Grafik 3’te eğitim denetimi ile ilgili makalelerin yayın dillerine göre dağılımına yer verilmektedir.

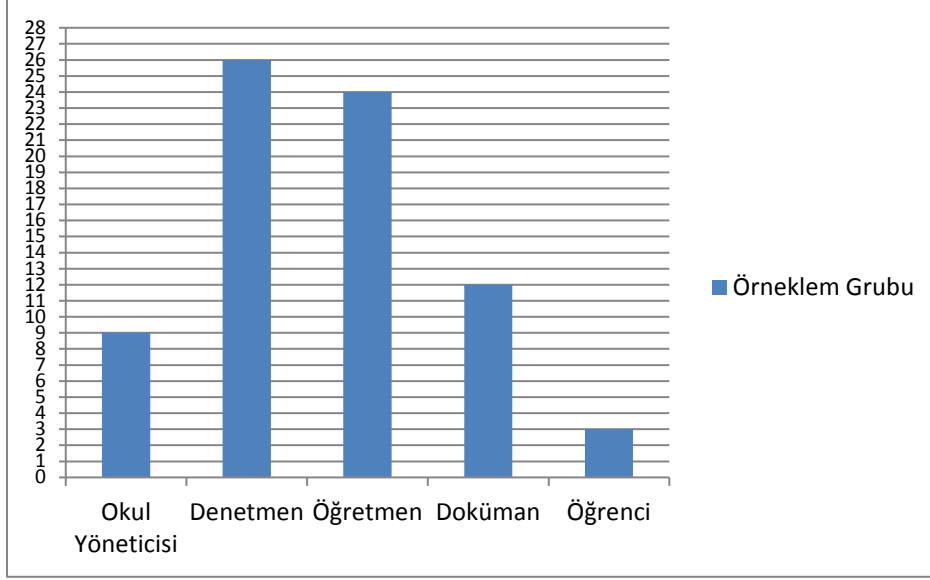
Şekil 4. Yayın diline göre dağılımı

Şekil 4'e göre incelenen 61 makale içerisinde en fazla Türkçe ($n=52$), daha sonra İngilizce ($n=5$) ve Türkçe-İngilizce ($n=4$) makaleler bulunmaktadır. Türkçe olan makalelerin hepsinde İngilizce kısa özet ve çoğunlukla İngilizce uzun özet bulunmaktadır. Şekil 5'te eğitim denetimiyle ilgili makalelerin yazar sayılarına göre dağılımına yer verilmektedir.

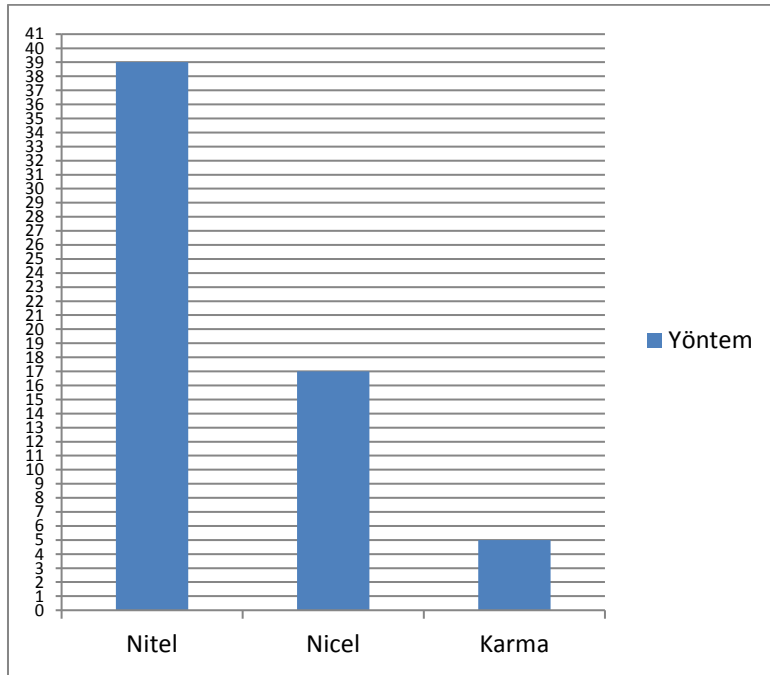
Şekil 5. Yazar sayısına göre dağılımı

Şekil 5 incelendiğinde, en çok 2 yazarlı ($n=33$) makale bulunurken, sırasıyla 3 yazarlı ($n=13$), 1 yazarlı ($n=12$), 4 yazarlı ($n=2$) ve 6 yazarlı ($n=1$) makaleler bulunmaktadır. İncelenen 61 makalede, 5 yazarlı bir makale ile karşılaşmamıştır. Şekil 6'da eğitim denetimiyle ilgili makalelerde çalışılan gruba göre dağılıma yer verilmektedir.

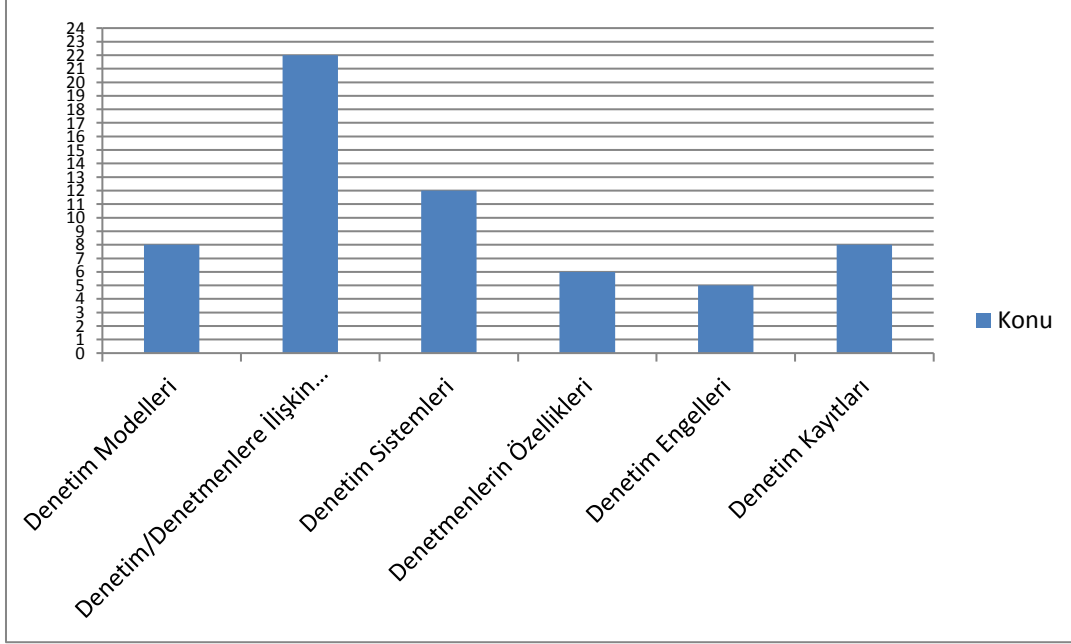
Şekil 6. Örneklem grubuna göre dağılımı

Şekil 6 incelendiğinde, en çok örneklem olarak veri toplanan grup, bir başka deyişle üzerinde çalışılan grup denetmenlerdir ($n=26$). Bunu sırasıyla öğretmenler($n=24$), dokümanlar($n=12$), yöneticiler($n=9$) ve öğrenciler($n=3$) takip etmektedir. Bazı araştırmalarda birkaç örneklem grubu bir arada kullanılarak verilerin toplandığı görülmektedir. Şekil 7' de eğitim denetimiyle ilgili makalelerin araştırma yöntemlerine göre dağılımına yer verilmektedir.

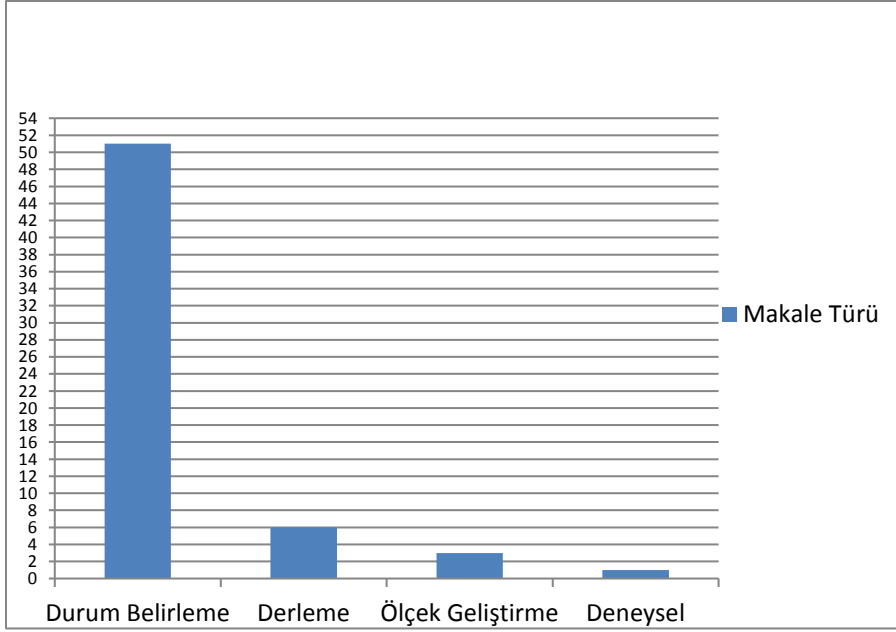
Şekil 7. Makalelerin yöntemlerine göre dağılımı

Şekil 7 incelendiğinde, nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı makaleler ($n=39$) çoğunluktadır, bunu sırasıyla nicel ($n=17$) ve karma yöntemli makaleler ($n=5$) takip etmektedir. Eğitim denetimiyle ilgili makalelerde nitel yöntemler daha çok kullanılırken, karma yöntem araştırmalarının daha az kullanıldığı görülmektedir. Şekil 8'de eğitim denetimi ile ilgili makalelerin konularına göre dağılımına yer verilmektedir.

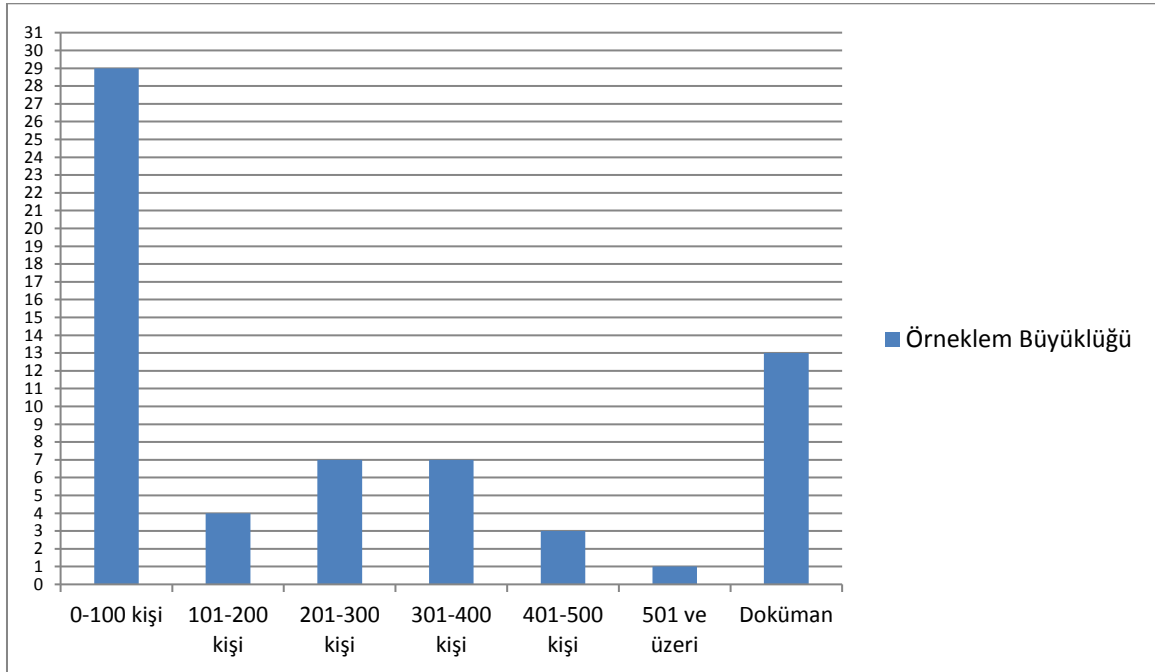
Şekil 8. Makalelerin denetim konularına göre dağılımı

Şekil 8 incelendiğinde, eğitim denetimiyle ilgili makalelerde en çok denetim veya denetmenlere yönelik görüşler ($n=22$) çalışılırken; bunu sırasıyla denetim sistemi ($n=12$), denetim modelleri ($n=8$), denetim kayıtları ($n=8$), denetmenlerin özellikleri ($n=6$) ve denetim engelleri ($n=5$) konuları izlemektedir. Şekil 9'da eğitim denetimi ile ilgili makalelerde makalenin türüne göre dağılımına yer verilmektedir.

Şekil 9. Araştırmanın türüne göre dağılımı

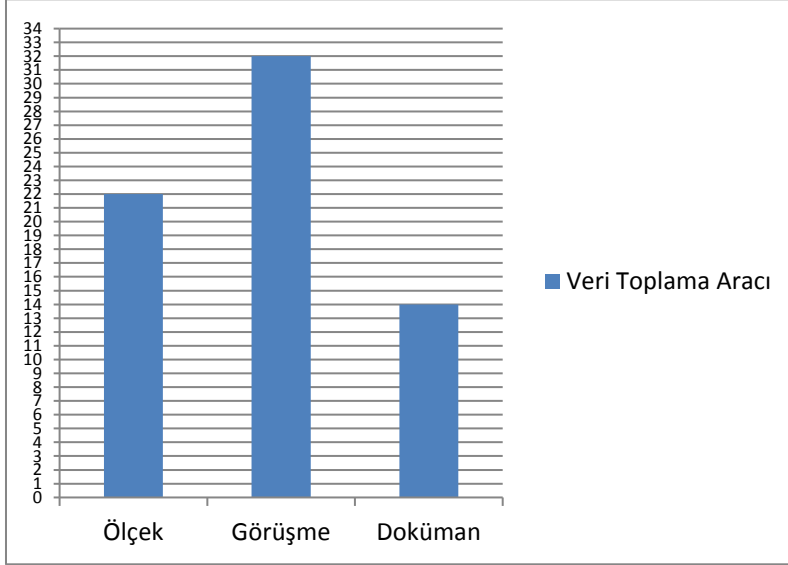
Şekil 9'a göre, incelenen makaleler daha çok durum belirlemek amacıyla ($n=51$) yapılan araştırmalardır. Ardından sırasıyla derleme ($n=6$), ölçek geliştirme ($n=3$) ve deneysel ($n=1$) çalışmalar yer almaktadır. Eğitim denetimiyle ilgili makalelerde daha çok var olan durumun ortaya koyulması amaçlanmaktadır. Şekil 10'da eğitim denetimi alanında yayımlanan makalelerin örneklem büyüklüklerine göre dağılımına yer verilmektedir.

Şekil 10. Örneklem büyüklüğüne göre dağılımı

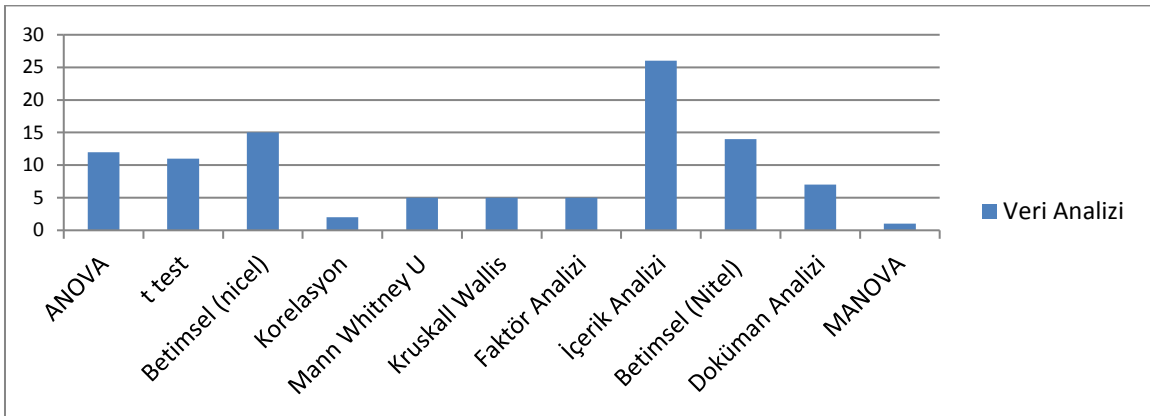
Şekil 10 incelendiğinde, örneklem olarak makalelerde en fazla 0-100 kişi ($n=29$) aralığındaki örneklemelere yer verilmektedir. Daha sonraki sırada ise dokümanlar ($n=13$) bulunmaktadır. En az

tercih edilen örneklem büyüklüğü ise 500 kişi ve üzeridir ($n=1$). 0-100 kişi aralığındaki örneklem büyüklüğünün daha fazla olması bulgusu, nitel araştırma yöntemlerinin fazla olduğu bulgusuyla paralellik gösteren bir durumdur. Şekil 11'de eğitim denetimiyle ilgili makalelerin veri toplama araçlarına göre dağılımına yer verilmektedir. (Bazı araştırmalarda veriler toplanırken birkaç örneklem bir arada kullanılmıştır.)

Şekil 11. Veri toplama aracına göre dağılımı

Şekil 11 incelendiğinde, veri toplama aracı olarak en fazla görüşme formlarına/sorularına ($n=32$) yer verilmektedir. Daha sonraki sırada ölçek ($n=22$) ve sonrasında dokümanlar ($n=14$) bulunmaktadır. Veri toplama aracı olarak iki makalede görüşme formu ve doküman; beş makalede de ölçek ve görüşme formu birlikte kullanılmaktadır. Şekil 12'de eğitim denetimiyle ilgili makalelerde veri analiz yöntemlerinin dağılımına yer verilmektedir.

Şekil 12. Veri analiz yöntemlerine göre dağılımı

Şekil 12 incelendiğinde, en fazla kullanılan veri analiz yöntemi içerik analizi iken ($n=23$), en az kullanılan veri analiz yönteminin korelasyon ($n=2$) olduğu görülmektedir. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı makalelerde en fazla kullanılan veri analiz yönteminin betimsel analiz ($n=15$) olduğu görülmüştür (frekans, yüzde ve aritmetik ortalama).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada 2019'da ULAKBİM'de taranan 49 adet farklı eğitim bilimleri dergisinin 2013-2019 yılları arasındaki yayınları incelenmiş ve 26 eğitim bilimleri dergisinde eğitim denetimiyle ilgili 61 makaleye ulaşılmıştır. Bu makaleler yayınlandığı yıl, yazarlarının çalıştıkları kurum, makalenin yayın dili, yazar sayısı, üzerinde çalışılan grup, yöntemi, denetim konuları, çalışmanın türü, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemine göre incelenmiştir. Yapılan içerik analizleri sonucunda ulaşılan bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmış ve bu sonuçlar tartışılmıştır.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla yayının 2014 yılında yapıldığı görülmüştür. Bu durumun oluşmasında Bakanlık tarafından 2014 yılı Mart ayında çıkarılan kanunla "ilköğretim müfettişliği" "il eğitim müfettişliği" (MEB, 2010) ve bir yıl sonra "Eğitim Denetmeni" olarak adlandırılan denetmenlerin kurumsal isimlerinin "maarif müfettişi" olarak yeniden adlandırılmasının (MEB, 2014) etkili olabileceği; başka bir deyişle, denetim sistemi ve denetmenlere ilişkin 2011 yılından itibaren yapılan mevzuattaki sürekli değişimlerin, araştırmacıları 2014 yılında bu konuda daha fazla araştırma yapmaya yöneltmiş olabileceği düşünülmektedir. Yılmaz ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında eğitim denetimiyle ilgili makalelerin en fazla 2011-2015 yılları arasında yapıldığı bulunmuştur. Ergün ve arkadaşlarının (2014) Türkiye'de yapılan eğitim denetimiyle ilgili lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında 2006 yılı sonrasında eğitim denetimiyle ilgili çalışmaların sayısında artış olduğu bulunmuştur. Aydın ve Uysal (2014) ise çalışmalarında; eğitim denetimiyle ilgili 2000-2011 yılları arasında dört, 2012-2014 arasında ise sekiz doktora tezi olduğunu bulmuşlardır. Bu durum araştırmacının bulgularını destekler yöndedir. Ayrıca yeni üniversitelerin açılmasıyla birlikte eğitim yönetimi, denetimi, planlaması ve ekonomisi alanında lisansüstü programlarına olan taleplerin artmasının eğitim denetimi alanında yapılan ve yapılacak olan makale sayısını artıracakı düşünülmektedir. Aydın ve Uysal'ın (2014) çalışmasındaki bir diğer bulgu ise eğitim yönetimi ve denetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerde en az çalışılan konunun eğitim denetimi olduğudur. Bu durum denetimin çok yönlü ve karmaşık bir süreç olması nedeniyle olabilir. Denetimle ilgili yapılan çalışmalar sık sık yoklanmalı, denetlenmeli ve değerlendirilmelidir (Taymaz, 2011). Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerin yazarları incelendiğinde sayı olarak en fazla MEB çalışanlarının eğitim denetimiyle ilgili makale yazdıkları görülmektedir. Bu sonuç eğitim yönetimi, denetimi, ekonomisi ve planlaması alanında lisansüstü eğitim alan öğretmen, yönetici ve denetmenlerin lisansüstü dersleri kapsamında ya da tezleri doğrultusunda makale yayınlamalarından kaynaklanabilir. Üniversite çalışanlarına bakıldığında ise devlet üniversitelerindeki çalışanlar, vakıf üniversitelerindekilere göre eğitim denetimiyle ilgili makalelere daha çok yer vermişlerdir. Düzce Üniversitesi, Fırat Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi'ndeki akademisyenlerin eğitim denetimi çalışmalarına daha fazla yer verdikleri görülmüştür. Kaya ve arkadaşlarının (2014) çalışmasında 1990-2015 yılları arasındaki eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü tezler incelenmiş ve bu alanda en fazla lisansüstü tez yapan üniversitelerin Yeditepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversiteleri olduğu bulunmuştur. Bu doğrultuda eğitim denetimine makalelerde ve tezlerde yer veren sadece belli üniversitelerin olmadığı, farklı üniversitelerde eğitim denetimiyle ilgili çalışmalara yer verildiği söylenebilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerin büyük bir kısmının yayın dili Türkçedir. Bu durumun oluşmasında incelenen makalelerin Türkiye'de yayımlanıyor olması, yazarların daha çok ülke içinden olması ve genellikle bu dergilerin makalenin tam metnini Türkçe, uzun özetini İngilizce istiyor olması etkili olabilir. Son dönemlerde ULAKBİM'de taranan bazı dergiler ana sayfalarında İngilizce makalelere daha fazla yer vereceklerini belirtmişlerdir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en çok iki yazarlı, ikinci sırada  yazarlı makalelerle karşılaşılmıştır. Hatipoğlu, zkan Hıdıroğlu ve Tok (2018) da araştırmalarında inceledikleri makalelerde çoğunlukla iki yazarlı makalelerin bulunduğunu belirtmektedir. Araştırmacılar, yüksek lisans veya doktora tezlerinden makale üretmiş olabilirler ve makalelerini danışmanlarıyla birlikte yayınlamaları iki yazarlı makale sayısını artırmış olabilir. İkinci sırada  yazarlı olarak yayınlanmış makaleler yer almaktadır.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla denetmenlerle, ikinci sırada öğretmenlerle çalışılırken, en az ise öğrencilerle çalışılmıştır. Denetim sürecinde aktif olarak rol alan kişilerin denetmenler olduğu düşünüldüğünde eğitim denetimi çalışmalarının denetmenler üzerinde yoğunlaşması beklenen bir sonuçtur. Denetimin var olan durumunu denetmenlerle ortaya koymanın, sorunları belirlemenin, denetimin ve denetmenlerin geliştirilmesi için atılacak adımların önemli olması; en çok denetmenlerle çalışılmasını etkilemiş olabilir. Denetimin bir diğer önemli faktörü ise denetlenen bireyler olan öğretmenlerdir. Öğretmenin mesleki gelişimini sağlamanın denetimin amaçları arasında yer alması ve öğretmenlerin kolay ulaşılabilir bir örneklem kitlesi olması en çok çalışılan diğer grubun öğretmenler olmasına yol açmış olabilir. Yılmaz ve arkadaşları (2016) inceledikleri makalelerde en fazla çalışılan grubun denetmenler olduğunu bulmuştur. Altınkurt, Demir, Akbaba ve Erol (2010) eğitim denetimiyle ilgili lisansüstü tezleri inceledikleri bildirimlerinde daha çok denetmenler üzerinde çalışıldığını belirtmişlerdir. Farklı olarak, Kaya ve arkadaşları (2014) inceledikleri eğitim denetimiyle ilgili lisansüstü tezlerde en fazla çalışılan grubun öğretmenler olduğunu bulmuştur. Bu doğrultuda farklı araştırmacıların eğitim denetimiyle ilgili inceledikleri makalelerde ya da lisansüstü tezlerde kimi çalışmalarda denetmenlerin, kimi çalışmalarda öğretmenlerin daha fazla örneklem olarak seçildiği söylenebilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla nitel araştırma yöntemleri, en az ise karma araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Yılmaz ve arkadaşlarının (2016) araştırmasında nicel ve nitel yöntemlerin eşit düzeyde tercih edildiği, düşük oranda karma yöntemin kullanıldığını bulunmuştur. Tatık ve Doğan (2014) araştırmalarında, yüksek lisans tezlerinde nitel yöntemlerin daha çok kullanıldığını bulmuşlardır. Kaya ve arkadaşlarının (2014) alışmasında eğitim denetimiyle ilgili hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinde nicel araştırma yöntemleri daha fazla kullanılmıştır. Ergün ve arkadaşlarının (2014) inceledikleri eğitim denetimiyle ilgili lisansüstü tezlerde 20 tanesinin nitel, 86 tanesinin nicel araştırma yöntemleriyle yapıldığını bulmuşlardır. Göktaş ve arkadaşları da araştırmalarında nicel araştırmaların yoğunlukta olduğunu bulmuşlardır. Aydın ve arkadaşları (2012) Türkiye’de yapılan araştırmaların daha çok nicel yöntemlerle yapıldığını, yurt dışındaki çalışmalarda ise daha çok nitel yöntemlerin kullanıldığını belirtmişlerdir. Nitel araştırmalar daha derinlemesine bilgi vermesi ve doğal ortamında çalışılmasını gerektirmesi nedeniyle önceden çok tercih edilmese de son dönemlerdeki eğilimleri belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel yöntemlerin daha çok tercih edildiği görülmüştür. Denetim alanında daha derinlemesine bilgilere ulaşabilmek amacıyla nitel çalışmalar yapıldığını söylenebilir. Karma yöntem araştırmaları ise oldukça sınırlı sayıda bulunmuştur. Eğer araştırmalarının amacına uygunsa araştırmacılar nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığını karma yöntem çalışmaları yapmaları konusunda yönlendirilebilir. Bu sayede hem bir yandan derinlemesine bilgiler edinirken hem de genellemelere ulaşılmaları sağlanabilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla denetim ve denetmene ilişkin görüşler üzerinde çalışılmıştır. Bu durumun oluşmasında denetmen, ğretmen, yönetici veya öğretmenlerin denetim veya denetmenlere yönelik çeşitli yönlerden görüşlerinin belirlenmek istemesinin etkili olabileceği düşünülmektedir. Göktaş ve arkadaşları (2012) tarafından da eğitim denetimiyle ilgili araştırmalardaki güncel eğilimlerin, hangi konuların daha fazla çalışıldığının belirlenmesi eğitim araştırmacılarına yol gösterici olacağı belirtilmiştir. Yılmaz ve arkadaşları (2016) ise, 2000-2015 yılları arasındaki eğitim denetimiyle ilgili inceledikleri makalelerde en çok çalışılan konuların denetmenlerin iş doyumları, tükenmişlikleri ve denetmen rolleri olduğunu bulmuşlardır.

Denetim ve denetmenlere ilişkin algı, görüş ve beklentiler konusu onların çalışmasında üçüncü sırada yer almıştır. Özen ve Hendekçi (2016) inceledikleri 2000-2015 yılları arasındaki tez ve makalelerde, en fazla çalışılan konunun “denetimin işlevleri” olduğu, bunu sırasıyla “çağdaş denetim modelleri” ve “denetimde öğretmen, denetmen ve yöneticilerden beklenenler” olduğu bulunmuştur. Kaya ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan araştırmada en çok çalışılan konuların “Çağdaş Denetim” ve “Rehberlik ve Geliştirme” olduğu bulunmuştur. Değişik zaman aralıklarına yönelik yapılan çalışmalarda incelenen makalelerin konularına göre sıklıkları farklılık göstermektedir. Yapılan araştırma son yıllardaki eğitim denetimiyle ilgili eğilimin denetim ve denetmenlere yönelik görüşlerin daha çok çalışıldığını ortaya koymuştur. Bu durumun nedeni, eğitim denetimiyle ilgili sistemsel değişikliklerin uygulamaya konulması ve bu değişikliklere yönelik denetmenlerin ve öğretmenlerin görüşlerinin belirlenmek istenmesi olabilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla var olan durumlar belirlenmiştir. Var olan durumların belirlenmek istendiği çalışmalarla daha çok karşılaşılmasının nedeni; var olanları belirleyip bu doğrultuda yapılacakların planlanması ya da gerekli önlemlerin alınmasının olabileceği düşünülmektedir. Araştırmada eğitim denetimi ile ilgili sadece bir deneysel çalışmayla karşılaşılmıştır. Deneysel çalışmalar çoğunlukla deney ve kontrol gruplarını içermekte, araştırmacılar için daha uzun zaman almakta ve veri toplama ve veri analiz etme süreci deneysel olmayan çalışmalara göre daha uğraştırıcı olmaktadır. Bu nedenle deneysel çalışmalar en az tercih edilmiş olabilir. Yılmaz ve arkadaşlarının (2016) araştırmasında da daha çok var olan durumun ortaya koyulduğu çalışmalara yer verildiği, sorun çözmeye ve denetimle ilgili yeni modeller geliştirmeye yönelik çalışmalara daha az yer verildiği bulunmuştur. Bu durumun oluşmasında eğitim denetimi sisteminde yapılan değişiklikler sonucu ortaya çıkan durumların belirlenmesi araştırmacılar tarafından önemli olarak düşünülmüş olabilir. Denetim sisteminde var olan durumlar ortaya koyulmadan, sorunların tespit edilemeyeceği ve yeni modeller önerilemeyeceği düşünülebilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla 0-100 aralığında kişiyle, en az ise 501 ve üzeri kişiyle çalışılmıştır. 0-100 arasındaki kişi aralığı, 500 ve üzeri kişiye göre daha kolay ulaşılabilir görülmektedir. Göktaş ve arkadaşlarının (2012) araştırmasında en fazla çalışılan grubun 31-100 kişi aralığında olduğu bulunmuştur. Sayı olarak az olan grupların, sayıca fazla gruplara göre araştırmacılar tarafından daha çok tercih edildiği söylenebilir. Bu durumun nedeni; az sayıdaki gruplardan daha kolay olarak verilerin toplanabilmesi ve işlenebilmesi olarak düşünülebilir.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde veri toplama aracı olarak en fazla görüşme soruları/formu, sonrasında sırasıyla ölçek/anket ve dokümanlar kullanılmıştır. Gözlem veri toplama aracı olarak hiç kullanılmamıştır. Yılmaz ve arkadaşları (2016) çalışmalarında veri toplama aracı olarak en fazla görüşme formu ve ölçek kullanıldığını bulmuşlardır. Göktaş ve arkadaşları (2012) araştırmalarında en fazla kullanılan veri toplama araçlarının anket, ilgi/tutum/yetenek ölçeklerinin kullanıldığını bulmuşlardır. Görüşme formu/soruları ilgili alan yazın taranıp, uzman görüşleriyle ve pilot çalışmalarla düzenlemeler sonucu hazırlanabilmektedir. Araştırmacılar ucuz, kolay ve hızlı bir veri toplama aracı olarak görüşme formlarını tercih etmiş olabilir. Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde nitel araştırmalar çoğunlukta olduğu için, en çok kullanılan veri toplama aracının görüşme formu olması beklenen bir durumdur.

Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde veri analiz yöntemi olarak en çok içerik analizi kullanılmıştır. Bu durumunun oluşmasında incelenen araştırmalarda en çok nitel yöntemler kullanılmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, nitel yöntemlerde sadece içerik ya da betimsel analiz yapılabiliyorken, nicel yöntemlerde araştırma problemi doğrultusunda, ANOVA, ANCOVA, MANOVA, MANCOVA, faktör analizi (açımlayıcı ve doğrulayıcı), Mann Whitney U, Kruskall Wallis, Independent t test, korelasyon, regresyon, vb. birçok veri analiz yönteminin kullanılıyor olmasının etkili olabileceği düşünülmektedir. Yılmaz ve arkadaşları (2016) araştırmalarında nicel çalışmalarda

çıkarımsal istatistiklerin, nitel çalışmalarda ise içerik analizinin daha çok kullanıldığını bulmuşlardır. Kaya ve arkadaşları (2014) ise araştırmalarında, verilerin analizinde en çok parametrik testlerin kullanıldığını bulmuşlardır. Göktaş ve arkadaşları (2012) ise makalelerde daha çok betimsel analiz yöntemlerinin (f, %) ve kestirimsel analiz yöntemlerinin (t test, ANOVA ve ANCOVA) kullanıldığını bulmuşlardır. Eğitim denetimiyle ilgili incelenen makalelerde en fazla nitel araştırma yöntemleri kullanıldığı için veri analizinde içerik analizinin kullanılması beklenen sonuçlar arasındadır. Araştırmacılar derinlemesine ve ayrıntılı bir analiz olan içerik analizini kullanarak eğitim denetimine daha detaylı bir katkı sağlamak istemiş olabilirler.

Örgütler, örgütteki denetim sistemleri, denetmenlerin görev ve rolleri zamanla değişmektedir. Bu değişikliklerin etkilerinin bilinmesi ve bu doğrultuda gerekli önlemler alınması önemlidir. İncelenen dergilerdeki cilt ve sayılarda yer alan makalelerin sayıları göz önüne alındığında eğitim denetimiyle ilgili sınırlı sayıda makaleyle karşılaşmıştır. Bu nedenle araştırmacıların eğitim denetimi konusunda çalışmalar yapmaları desteklenebilir. Araştırmada eğitim denetimiyle ilgili çalışmalarda en çok nitel yöntemlerin kullanıldığı bulunmuştur. Araştırmacılar hem derinlemesine bilgi veren nitel yöntemleri hem de genellemelere ulaşacakları nicel yöntemleri bir arada kullandıkları karma yöntem araştırmalar yapmaları konusunda desteklenebilir. Ayrıca bu tür araştırmalar sayesinde, araştırmacılar denetim sistemindeki son değişikliklerle birlikte yeni ortaya çıkan durumları tespit edebilir, sorunları belirleyebilir ve hatta yeni modeller ya da değişiklikler önerebilirler. Araştırmada Türkiye’de ULAKBİM’de yayımlanan dergiler incelenmiştir. Eğitim denetimiyle ilgili yurt dışında yayımlanan SSCI dergilerdeki konu eğilimleri araştırmacılar tarafından belirlenip Türkiye’deki eğitim denetimindeki konulara yönelik eğilim ile karşılaştırılabilir. Araştırmada eğitim denetimiyle ilgili makalelerde en çok içerik analizinin kullanıldığı görülmüştür. Araştırmacılara sadece nitel veri analiz yöntemlerinin değil, araştırmalarının problemleri doğrultusunda nitel ve nicel veri analiz yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma yöntem araştırmalarına da yer vermeleri önerilmektedir.

Kaynakça

- Açıkgöz, K. (1990). *Malatya, Mardin, Diyarbakır illerinde görevli ilköğretim denetmenlerinin çağdaş denetim etkinliklerini uygulama dereceleri ve denetim sürecinde karşılaşılan güçlükler*. İnönü Üniversitesi Araştırma Raporu. Malatya.
- Akbaba-Altun, S., ve Memişoğlu S. P. (2010). İlköğretim denetmenlerinin denetimin yeniden yapılandırılmasına ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online Dergisi*, 9(2), 643–657.
- Akkaş, S. ve Şahin, S. (2015). Eğitim denetmenlerinin mesleklerine ilişkin görüşleri ve denetmenliği tercih nedenleri. *e-International Journal of Educational Research*, 6(2), 69-85.
- Akyol, B. ve Yavuzkurt, T. (2016). Türkiye’de lisansüstü tezlerde eğitim denetimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(2), 908-926.
- Alfonso, R. J. ve Firth, G. (1990). Supervision: Needed research. *Journal of Curriculum and Supervision*, 5(2), 181-188.
- Altinkurt, Y., Demir, S., Akbaba Dağ, S. ve Erol, E. (2010, Haziran). Türkiye’de eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *II. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi*, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Altunay, Arlı, Öz & Yalçınkaya (2013). Continuity in educational supervision: A case study, *Procedia -Social and Behavioral Sciences* 106, 723 – 729.
- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009, Mayıs). Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi. *I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Atay, K. (1996). İlköğretim denetmenlerinin yeterlilikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 2(1), 25–38.
- Aydın, İ. (2016). *Öğretimde denetim: Durum saptama değerlendirme ve geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aydın, A. ve Uysal, Ş. (2014). Türkiye’de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanındaki doktora tezlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 177-201.
- Bilgin Aksu, M., & Mulla, E. (2009). İlköğretim denetmenlerinin insan ilişkileri yeterlikleri: Antalya ili örneği. *1. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi*, 23-23 Haziran 2009, 387-395. Ankara: TEM-SEN.
- Bilir, A. (2013). Eğitimde denetimsel davranışın amaç ve ilkeleri. *Eğitim Bilim Toplum*, 11(44), 8-31.
- Bilir, M. (1991). Teftiş sisteminin Yapı ve işleyişi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 251–284
- Cavas, B., Cavas, P., Ozdem, Y. Rannikmae, M. ve Ertepinar, H. (2012). Research trends in science education from the perspective of Journal Of Baltialtic Science Education: A content analysis from 2002 to 2011. *Journal of Baltic Science Education*, 11 (1), 94-102.
- Cerit, Y. (1996). *İlköğretim denetmenlerinin eğitim öğretim faaliyetlerini geliştirme etkinlikleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Çiltaş, A., Güler, G. ve Sözbilir, M. (2012). Mathematics education research in Turkey: A content. *Educational Sciences: Theory & Practice* 12, (1), 574-578.
- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Ergün, M., Receptoğlu, E., Küçük, Z. A. ve Oğuz, K. (2014). Türkiye’deki üniversitelerde eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 25-40.
- Erol, E. ve Tüzel, E. (2012, Mayıs). Türkiye’de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı doktora programlarında tamamlanan tezlerin eğitim sosyolojisi kapsamında değerlendirilmesi. *I. Uluslararası Eğitim Sosyolojisi Sempozyumu*, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Eskici, M. ve Çayak, S. (2017). Eğitim bilimleri anabilim dalında yapılan yüksek lisans tezlerine genel bir bakış. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 211-226.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P. ve Ross-Gordon, J. M. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach (6th ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.

- Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. ve Sözbilir, M. (2012). Türkiye'deki eğitim araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 443-460.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199.
- Hatipoğlu, G., Özkan-Hıdıroğlu, Y. ve Tok, T. N. (2018). Türkiye'de eğitim yönetimi alanındaki makalelere yönelik bir içerik analizi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1362-1380.
- Hıdıroğlu, Ç. N. ve Özkan Hıdıroğlu, Y. (2017). Altıncı sınıf öğrencilerinin matematiksel modellemede oluşturdukları gerçek yaşam problem durumu modelleri. *İlköğretim Online*, 16(4), 1702-1731.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karakaya, N. (1998). *İlköğretimde teftiş ve güçlükler* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kaya, Ç., Yazıcı, A. Ş., Deliveli, K. ve Hoşgörür, V. (2015, Kasım). *Eğitim denetiminde yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi: 1990-2015*. Felsefe, Eğitim ve Bilim Tarihi Sempozyumu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Kayıkçı, K. (2004). *Millî Eğitim Bakanlığı denetmenlerinin denetim alt sisteminin yapısal sorunlarına ilişkin algıları ve iş doyum düzeyleri*. Ankara: TEM-SEN.
- Korkmaz, M. ve Özdoğan, O. (2005). İlköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(4), 431-443.
- Kimbrough, R. B. ve Burkett, C. W. (1990). *The principalship: Concepts and practices*. New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (2011, 13 Haziran). *Resmî Gazete* (Sayı: 27610). Kararname Numarası 652.
- Millî Eğitim Temel kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2014, 12 Mart). *Resmî Gazete* (Sayı: 28941), Kanun No: 6528. Erişim adresi: www.resmigazete.com.tr/eskiler/2014/03/20140314-1.html
- Miles, H. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2. Baskı). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Olivia, P.F. ve Pawlas, G.E. (2001). *Supervision for today's school*. (6th.ed). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Özen, F. ve Hendekçi, E. A. (2016). Türkiye'de eğitim denetimi alanında 2005- 2015 yılları arasında yayımlanan makale ve tezlerin betimsel analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 619-650.
- Sarpkaya, R. (2004). İlköğretim denetmenlerinin denetim süresince karşılaştıkları sorunlar. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(8), 114-129.
- Sözbilir, M., Kutu, H. ve Yaşar, M. D. (2012). Science education research in Turkey: A content analysis of selected features of papers published. J. Dillon & D. Jorde (Eds), *The World of Science Education: Handbook of Research in Europe*, (ss.341-374) içinde. Rotterdam: Sense Publishers.
- Sullivan, S. ve Glanz, J. (2000). Alternative Approaches to Supervision: Cases from the field. *The Journal of Curriculum and Supervision*, 15(3), 212-235.
- Şahin, S., Aydoğdu, B. ve Yoldaş, C. (2012). Eğitim denetmenlerinin iş doyum düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 332-353.
- Şahin, S., Çek, F. ve Zeytin, N. (2011). Eğitim denetmenlerinin mesleki memnuniyet ve memnuniyetsizlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 17(2), 221-246.
- Şenyurt, S. ve Özer Özkan, Y. (2017). Eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(2), 628-653.
- Tatık, R. Ş. ve Doğan, S. (2014). Marmara üniversitesi eğitim yönetimi ve denetimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin incelenmesi. *The Journal of Academiz Social Science Studies*, 25(1), 399-410.
- Taymaz, H. (2011). *Eğitim sisteminde teftiş: kavramlar, ilkeler, yöntemler* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Thomas, S. (2005). The school counselor a lummi peer consultation group. *Counselor Education and Supervision*, 45(1), 16-29.
- Tok, T. N. (2013). Türkiye'de eğitim denetmenlerinin profili. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 119-138.

- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. ve Yalçın, M. (2014). Türkiye’de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 20(1), 93-119.
- Ulutaş, F. ve Ubuz, B. (2008). Matematik eğitiminde araştırmalar ve eğilimler: 2000 ile 2006 yılları arası. *İlköğretim Online*, 7(3), 614-626.
- Yavuz, M. ve Gülmez, D. (2016). The assessment of service quality perception in higher education, *Education and Science*, 41(184), 251-265.
- Yavuz, Y. (1995). *Öğretmenlerin denetim etkinliklerini klinik denetim ilkeleri açısından değerlendirmeleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yeşilpınar Uyar, M. (2017). Eğitim programları ve öğretim alanına yönelik bir dergideki araştırmalara ilişkin içerik analizi: 2002-2015. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(3), 1009-1024.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-17.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.
- Yılmaz, T., Altun, B., Uygun, H. ve Hoşgörür, V. (2016). Eğitim denetimine ilişkin Türkiye’de yayımlanmış makalelerin değerlendirilmesi, *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 47-63.